

Minervaskolan

Rektorn vid Minervaskolan

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Minervaskolan
i Umeå kommun

Tillsyn i Minervaskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Umeå kommun under våren 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Minervaskolan besöktes av Skolinspektionen den 23 januari och den 28 januari 2013. Intervjuer med huvudmannen genomfördes även den 28 februari.

Fakta om skolan

Minervaskolan i Umeå är en fristående skola belägen i centrala Umeå. Skolan leds av en rektor och utbildningen omfattar förskoleklass, grundskolans årskurser 1–9 samt ett fritidshem som ligger i anslutning till skolan. Huvudman för skolan är Minervaskolan i Umeå AB. Skolan startades 1999 och har i dag omkring 580 elever.

Skolans sammanställning över resultaten i de nationella proven i årskurs 3 år 2012 visar att 80 procent av eleverna uppnått kravnivån i samtliga delprov i matematik. I svenska var andelen 77 procent. Andel elever som uppnått kravnivån var fler jämfört med riket i 13 av 15 delprov i dessa ämnen (källa: Skolverkets statistik). Skolans sammanställning gällande de nationella proven för årskurs 6 samma år visar att mellan 95 och 100 procent av eleverna uppnått kravnivån i alla delprov i engelska, matematik och svenska. Andel elever som uppnått kravnivån var fler jämfört med riket i samtliga delprov i dessa ämnen (källa: Skolverkets statistik). Skolans redogörelse anger att andel elever i årskurs 6 som år 2012 klarade kunskapskraven i samtliga ämnen ligger mellan 95 och 100 procent.

När det gäller resultaten för de högra årskurserna ligger skolan år 2012 generellt sett över den nationella nivån. Exempelvis är det genomsnittliga meritvärdet 235,9 högre än rikets 211,4 och andel elever som nått målen i alla ämnen i årskurs 9 är högre (86,2 procent) jämfört med riket (77,4 procent). Dock finns nämnbara skillnader mellan flickor och pojkar, exempelvis avseende meritvärdet där genomsnittet är 244,3 för flickor och 228,7 för pojkar. En jämförelse över en tioårsperiod visar att resultaten konstant legat på en högre nivå jämfört med riket.

Helhetsbedömning

Utbildningsverksamheten vid Minervaskolan är på många sätt välfungerande. Eleverna har i stor utsträckning goda möjligheter att nå de nationella målen. I skolan råder en god lärmiljö där lärandet och elevens utveckling står i fokus. Det finns en samsyn bland skolläda, personal och elever som bidrar till att

skapa arbetsro, trygghet och trivsel på skolan. Elevernas kunskapsresultat är goda i förhållande till genomsnittet i riket.

Skolans rektor har skapat flera forum som exempelvis stadiegrupper, personalmöten, ämnesgrupper och ledningsmöten där resultat analyseras, värderas och följs upp med regelbundenhet. Skolan jobbar med sammanställningar kring elevernas kunskapsresultat och de olika insatser som görs inom värdegrundsarbetet. Kvalitetsarbetet fungerar således väl i många avseenden. Det dokumenteras i bland annat skolans verksamhetsplan och i en sammanställning om skolans systematiska kvalitetsarbete.

Det förekommer att Minervaskolan genomför resor med eleverna, bland annat till norska atlantkusten. Kostnaderna betalas i huvudsak av skolan. Den del som inte täcks av skolans medel bekostas på frivillig väg av eleverna. Kostnader per elev och resa mellan 500 och 1000 kronor är vanliga. De som väljer att inte följa med på resan har undervisning på skolan. Skolinspektionen vill framhålla vikten av att skolan tydliggör för elever och vårdnadshavare att avgifterna är frivilliga och att samtliga elever får delta i resorna oavsett om eleven och vårdnadshavaren väljer att erlägga avgiften eller inte.

Skolledningen verkar i stor utsträckning för att den pedagogiska personalen ska ha förutsättningar att bedriva undervisning bland annat genom att minska på lärarnas administrativa arbete. Fokus på undervisning och lärande ser Skolinspektionen som positivt. Det är dock viktigt att skolan arbetar med sin dokumentation i enlighet med författningarnas krav. Tillsynen visar att det exempelvis förekommer brister i skolans arbete med individuella utvecklingsplaner och åtgärdsprogram.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på några områden som Minervaskolans huvudman och rektor måste åtgärda. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Minervaskolan att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 29 maj 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Särskilt stöd

Bedömning:

Minervaskolan måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Skolans åtgärdsprogram måste ange vilka behoven är samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Motivering:

Av skollagen framgår att det ska anmälas till rektor i de fall det kan befaras att en elev inte kommer nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller har andra svårigheter. Rektor har ansvar för att elevens behov av särskilt stöd utreds skyndsamt och samråd ska ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev behöver särskilt stöd ska eleven ges sådant stöd och ett åtgärdsprogram ska utarbetas. Åtgärdsprogrammet ska beslutas av rektorn. Om en utredning visar att eleven inte behöver särskilt stöd ska rektorn istället besluta att åtgärdsprogram inte ska utarbetas.

Enligt skollagen ska det av ett åtgärdsprogram framgå vilka elevens behov är, hur de ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Enligt den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av och utifrån samtal med rektorn, lärare och elevhälsan framgår att skolan kartlägger behov som elever i behov av särskilt stöd har.

De åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av saknar i vissa fall tydliga beskrivningar av vilka behov som eleven har. I några fall saknas detta helt. Åtgärdsprogrammen innehåller främst kortfattade nulägesbeskrivningar samt beslutade åtgärder. I vissa åtgärdsprogram framgår inte heller hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att rektorn måste se till att de åtgärdsprogram som utarbetas på skolan uppfyller skollagens krav.

Författning:

3 kap. 9 § skollagen

Bedömning och betygssättning**Bedömning:**

Minervaskolan måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Rektor måste se till att betygskatalogen förs i enlighet med skollagens och föreskrifternas krav.
- Skolan måste se till att eleverna i alla årskurser ges skriftliga omdömen som avser elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven.
- Skolan måste se till att det alltid framgår i de individuella utvecklingsplanerna vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt.

Motivering:*Betygskatalog*

Beslut om betyg ska dokumenteras i en betygskatalog och rektorn ansvarar för att betygskatalogen förs. Det framgår av skollagen och skolförordningen. Skolverket har därutöver i föreskrifter om betygskatalog (SKOLFS 2011:123) ytterligare angett hur betygskataloger ska föras.

Ett betyg som innehåller en uppenbar oriktighet till följd av ett skrivfel eller liknande förbiseende får rättas av rektorn. Innan rättelse görs ska rektorn ge eleven och vårdnadshavaren tillfälle att yttra sig, om det inte är uppenbart obehövligt. Vid rättelse ska ett nytt skriftligt betyg utfärdas och den oriktiga betygshandlingen om möjligt förstöras. Finner den eller de som fattat ett beslut om betyg att beslutet är uppenbart oriktigt på grund av nya omständigheter eller av någon annan anledning, ska denne eller dessa ändra beslutet, om det kan ske snabbt och enkelt. En sådan förändring får inte innebära att betyget sänks. Rättelser och ändringar ska anges i betygskatalogen. Om ett betyg rättas eller ändras ska såväl det gamla som det nya betyget framgå. Rättelser och ändringar ska dateras och signeras av den som står bakom beslutet. Det ska framgå av betygskatalogen om det är en rättelse eller ändring som är beslutad.

Vid Minervaskolan förs betygskataloger som förvaras på ett betryggande sätt. I betygskatalogerna finns ett antal rättelser eller ändringar av betyg införda. Dokumentationen av dessa ändringar följer inte alltid författningarnas krav. Det framgår inte om det är rättelser eller ändringar som gjorts eftersom de i allmänhet inte motiveras. Ändringarna är därutöver inte daterade. Skolinspektionen bedömer därför att rektorn måste se till att betygskatalogerna förs i enlighet med författningarnas krav.

Skriftliga omdömen

Enligt skollagen ska läraren vid utvecklingssamtalet i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven ges undervisning i.

Vid Minervaskolan genomförs utvecklingssamtal varje termin då individuell utvecklingsplan upprättas. De skriftliga omdömen som Skolinspektionen tagit del av lever dock inte upp till skollagens krav. Inom årskurserna 1–3 saknas skriftliga omdömen helt. Inom årskurserna 4–6 ges skriftliga omdömen endast i svenska, matematik och engelska. Dessa omdömen ger knapphändig information om elevens kunskapsutveckling i relation till kunskapskraven. Det förekommer även omdömen som relaterar till kunskapskrav som inte anges i kursplanen, exempelvis "läshastighet". Inom årskurserna 7–9 ges omdömen i de ämnen och ämnesblock som eleverna får undervisning i. Dock saknas omdö-

men i varje enskilt ämne inom de samhälls- och naturorienterande ämnesblocken. Detta måste framgå.

Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att Minervaskolan måste se till att eleverna i alla årskurser ges skriftliga omdömen i förhållande till kunskapskraven i samtliga ämnen som eleverna får undervisning i.

Framåtsyftande insatser

Skollagen anger även att läraren vid utvecklingssamtalet i den individuella utvecklingsplanen ska sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

De utvecklingsplaner Skolinspektionen tagit del av saknar i flera fall en tydlig framåtsyftande del som anger vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt. Insatserna är i vissa fall beskrivna i generella termer.

Skolans ansvar för undervisningen och dess insatser är centrala att redogöra för. Minervaskolan måste därför utveckla sina individuella utvecklingsplaner så att det tydligare framgår vad eleven behöver utveckla för att nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Författning:

3 kap. 14–20 §§ skollagen.

6 kap. 9–10 §§ skolförordningen.

Skolverkets föreskrifter om betygskatalog (SKOLFS 2011:123).

10 kap. 13 § skollagen.

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro

Bedömning:

Minervaskolan måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro.

- Skolan måste erbjuda språkval i enlighet med författningarna.
- Skolan måste se till att eleverna har tillgång till en samlad elevhälsa som arbetar förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot målen.

Motivering:

Språkval

Skolförordningen anger att eleverna som språkval ska erbjudas minst två av språken franska, spanska och tyska. En elev får istället för ett av dessa språk

välja modersmålsundervisning, svenska alternativt svenska som andraspråk, engelska eller teckenspråk.

Vid Minervaskolan kan endast de elever som riskerar att inte uppfylla de lägsta kunskapskraven i svenska eller engelska välja dessa språk i språkvalet. Övriga elever kan välja mellan språken franska, tyska, spanska och kinesiska. Detta bekräftas av skolans språkvalsblankett samt av intervjuer med rektor, lärare och elever.

Skolans erbjudande vid språkvalet är inte förenligt med skolförordningen eftersom språken svenska och engelska endast är tillgängligt för de elever som riskerar att inte klara kunskapskraven. Det är visserligen viktigt att skolan arbetar med att motivera alla elever att studera moderna språk, men språken svenska och engelska måste vara ett reellt valalternativ för alla elever. Eleverna ska också ges möjlighet att välja teckenspråk inom ramen för språkvalet. Detta måste skolan åtgärda.

Elevhälsa

Enligt skollagen ska skolan se till att eleverna har en bra miljö för sin kunskapsutveckling och personliga utveckling. Elevhälsans roll ska därför främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Det innebär att elevhälsan ska bidra till att skapa miljöer som främjar elevernas lärande, utveckling och hälsa. Vidare ska elevhälsan arbeta med mer generellt inriktade uppgifter som rör elevernas arbetsmiljö, till exempel skolans värdegrund, arbetet mot kränkande behandling, undervisningen om tobak, alkohol och andra droger, jämställdhet samt sex- och samlevnadsundervisning. Elevhälsan ska också stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål och i det individuellt riktade arbetet har elevhälsan därför ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling.

Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. För de medicinska insatserna ska det finnas tillgång till skolläkare och skolsköterska. Dessutom ska eleverna ha tillgång till psykolog och kurator, och det ska finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses. Elevhälsan regleras alltså dels genom att det för eleverna ska finnas en elevhälsa som omfattar vissa insatser, dels genom kraven på att det i skolan ska finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator och personal med specialpedagogisk kompetens. Ett syfte med bestämmelserna har varit att stimulera samverkan mellan den särskilda elevvården (kurator och psykolog), skolhälsovården och de specialpedagogiska insatserna.

Elevhälsan på Minervaskolan har en grundbemanning med en skolsköterska på 80 procents tjänst som ansvarar för både grund- och gymnasieskolan, samman-

lagt cirka 1100 elever. På skolan finns också lärare med specialpedagogisk kompetens. Övriga kompetenser inom elevhälsan kallas in vid behov för specifika insatser på beslut som fattas av rektorn. I tillsynen framkommer att det saknas förutsättningar för ett kontinuerligt och strukturerat samarbete mellan de kompetenser som ska ingå i elevhälsan och mellan elevhälsan och övrig personal på skolan. Skolinspektionen bedömer att elevhälsans bemanning inte räcker till för det förebyggande och hälsofrämjande arbetet. Vidare måste skolan se till att elevhälsans olika kompetenser ges reella förutsättningar att samråda vid utredning av elever som kan vara i behov av särskilt stöd på det sätt som skollagen föreskriver.

Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att Minervaskolan inte har tillgång till en samlad elevhälsa som arbetar förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot målen.

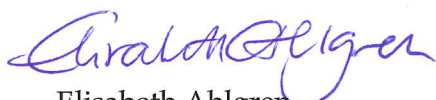
Författning:

9 kap. 5–6 §§ skolförordningen.

2 kap. 25 §, 3 kap. 8 § skollagen.

I ärendets slutliga handläggning har undervisningsrådet Sten Svanholm och utredaren Stina Johansson deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Elisabeth Ahlgren
Enhetschef

Marcus Rönnegård
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i beslutet.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med

anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).